

1. Meyerfeldt, Johan August, geb. 1666 (Frik:-brev) in Rijfland (Stierenman, blz. 44 e.v.), overl. 10 nov. 1749 in Söude, Malm. Voorouders: hoofdinspecteur en overste Andreas Meyer, geadeld m., en Catharina Wolff. Vrijwilliger bij v. Ahlens Rijflands kavallerieregiment in 1683, daarbij kornet 10 jan. 1686, luitenant daarbij 2 feb. 1689 - 28 april 1693, kapitein bij Hastferts Zweeds infanterieregiment in Holland 10 nov. 1693, majoor bij Krassow's regiment daar 24 januari 1698, ontslag 1698, overste van een squadron geworven ruiters 2 juni 1700, overste bij Åbo en Björneborg's landskavalleriereg. 15 nov 1701, kolonel daarbij 18 feb. 1702, kolonel bij een geworven dragen-regiment 20 nov. 1703, generaal-majoor van de kavallerie 24 feb. 1704, baron 12 juli 1705, luitenant-generaal van de infanterie en opperkommandant van Stettin en kolonel over de Stettinse landmilite 30 aug. 1710, nam deel aan de Rijksdag van 1710, 1719, 1720, 1723, 1726/1727, 1731 en 1734, vice-gouverneur ^{van} ~~over~~ Pommeren 4 juli 1711, generaal van de infanterie 12 oktober 1711, gouverneur-generaal van Pommeren en Koningsraad 27 maart 1713, graaf 3 maart 1714, intendant van de admiraliteit 6 april 1714, kanselier van de Universiteit van Greifswald 26 jan. 1725, Rijkshanselarjraad 23 juni 1719 - 11 okt. 1720, legde al zijn ambten neer in 1747.

Gehuwd, eerste maal, 30 mei 1707 in Günthersdorf, Saksen (Kagg, Nordberg), met Anna Maria Törnflycht, gedoopt 30 november 1685 in Stockholm, Nik, dood 1710, begrafenis 24 juli, dochter van Handelsburgemeester Olof Hansson Törne, geadeld Törnflycht, en Margareta Andersén; tweede maal, 13 maart 1717 in Vittskövle, Krist, met Brigitta Barnekow, geboren 30 april,

gedoopt 1 mei 1700, overleden 1 december 1771 in Nehringen, Pommeren (volgens ~~de~~ do voor Köpinge, Krist), dochter van kolonel Käll Christoffer Barnekow (deel 2, blz. 757) en gravin Margaretha von Ascheberg (deel 2).

Volgens M:s baronnenbrief van 1705 nam hij deel aan de slag bij Narva in 1700 en Kliscov in 1702, alsmede aan de belegering van Thorn in 1703. Zowel uit die brief als uit andere bronnen uit die tijd komt naar voren, dat hij reeds sinds 1701 dikwijls zelfstandig opereerde met kleine troepverbanden. Bijzonder bekend zijn M:s verovering van Bauske in Vlaerland in 1701 en de slag die aan de spits van drie dragenderregimenten op 19 augustus 1704 leverde bij Posen met de Saksische generaal M.J. van der Schulenburg; ~~aan~~ ^{de zege in} beide gevechten werd aan hem toegeschreven.

Tijdens de Russische veldtocht trad M. als tegenstander op van Karel XII:s plan om zuidwaarts naar Severië en de Oekraïne te ~~te~~ trekken. De tegenstand van van persoonlijke aard zijn geweest, omdat deze mars M:s plan om zijn vrouw naar het leger over te laten komen bemoeilijkte.

Eind 1708 brak M. een been bij een val van zijn paard, hetgeen met zich bracht dat hij lange tijd niet bij machte was ^{af te} aan de veldtocht deel te nemen. Hij was bedlegerig bij de voor de generaliteit zo verliesbrengende bestorming van Veprik in

~~Hij nam zeker deel aan de~~

januari 1709. Hij nam ~~de~~ zeker deel aan de slag bij Poltava in juni van hetzelfde jaar, maar was nog zo gehandicapt door zijn beenbreuk dat hij in het zadel moest worden geholpen.

Tijdens de zuidelijke mars van Poltava naar Perevolotjna ~~was~~ werd M. door Karel XII naar tsaar Peter gezonden om zijn zwager, ~~te weten~~ de gevangen kanselarijchef C. Piper, volmacht te geven in naam d van de koning vredes-
onderhandelingen met de Russen te voeren. Eenmaal aan de Russische zijde werd M. evenwel ~~de~~ gevangena
gehouden, omdat hij niet van een schriftelijke volmacht was voorzien. Met hulp niet, dat de Pruisische overste D.N. von Siltmann, die als observateur bij het Zweedse leger te gast was, getuigde dat M. door Karel XII gezonden was. M. bood in die situatie aan een schuldbekentenis te tekenen om vrij te komen. In de schuldbekentenis verband hij zich te bewerkstelligen, dat een Russische officier van gelijke rang als hijzelf uit Zweedse gevangenschap zou worden vrijgelaten... - volgens de uitdrukkelijke wens van de tsaar generaal-majoor I.I. Buturlin. Op grond van zijn slechte gezondheid kreeg M. zes maanden om ~~die~~ zijn belofte na te komen. Als hij daarin niet zou slagen, verband zij zich in Russische gevangenschap terug te keren. M. tekende de schuldbekentenis, verliet het Russische kamp en begaf zich naar Karel XII. De koning zond de kanselier Von Kochen naar de tsaar met het bericht, dat hij werkelijk

M. na de Slag bij Poltava had gezonden. Maar omdat de tsaar zulks wenste, werd Buturlin toch vrijgelaten.

M.'s regeling met tsaar Peter ~~was~~^{had} beduidende consequenties. Omdat de uitwisseling van M. tegen Buturlin het belangrijke principe brak, dat officieren van een zekere rang, die langer dienst hadden gedaan dan de overige, het eerst voor een uitwisseling in aanmerking komen. Dat en M.'s aanbod om vrij te geraken tegen een schuldtekentenis, welke ongelijkheid bij vele officieren in hoge rang in het Russische gevangenkamp.

~~Daarom~~ Tijdens het verblijf in het Russische kamp kwam M. ook in conflict met generaal A.L. Heuvenhaupt (deel 22), die bij Perevolotjna ~~is~~ met de resten van de verslagen Zweedse leger kapitulde. De lezing over de kapitulatie, die M.'s plaatsvervanger ~~kolonel~~ overste J.R. Trautwetter gaf, stelde Heuvenhaupt in een onvoordelig daglicht. Deze deed de lezing als ~~de~~ koloniale onzin af, maar M. verklaarde zich solidair met Trautwetter en kwam daarmee in ~~de~~ scherp conflict met Heuvenhaupt. De gebeurtenis is van belang, omdat Karel XII van M. in Bender direct een bezing kon krijgen over de toedracht van de kapitulatie bij Perevolotjna. De koning veroordeelde zondermeer Heuvenhaupt's ~~ke~~ handelingen en nam hem ~~aan~~^{uit} zijn geade. Het is zeer waarschijnlijk, dat Karel XII die omstandigheden

M. na de Slag bij Poltava had gezonden. Maar omdat de tsaar zulks wenste, werd Buturlin toch vrijgelaten.

M.'s regeling met tsaar Peter ~~was~~^{had} beduidende consequenties. Omdat de uitwisseling van M. tegen Buturlin het belangrijke principe brak, dat officieren van een zekere rang, die langer dienst hadden gedaan dan de overige, het eerst voor een uitwisseling in aanmerking komen. Dat en M.'s aanbod aanbod om vrij te geraken tegen een schuldtekentenis, welke ongelijkheid bij vele officieren in hoge rang in het Russische gevangenkamp.

~~Daarom~~ Tijdens het verblijf in het Russische kamp kwam M. ook in conflict met generaal A.L. Heuvenhaupt (deel 22), die bij Perevolotjna ~~is~~ met de resten van de verslagen Zweedse leger kapitulde. De lezing over de kapitulatie, die M.'s plaatsvervanger ~~kolonel~~ overste J.R. Trautwetter gaf, stelde Heuvenhaupt in een onvoordelig daglicht. Deze deed de lezing als ~~de~~ lompke onzin af, maar M. verklaarde zich solidair met Trautwetter en kwam daarmee in ~~de~~ scherp conflict met Heuvenhaupt. De gebeurtenis is van belang, omdat Karel XII van M. in Bender direct een bezing kon krijgen over de toedracht van de kapitulatie bij Perevolotjna. De koning veroordeelde zondermeer Heuvenhaupt's ~~ke~~ handelingen en nam hem ~~aan~~^{uit} zijn geade. Het is zeer waarschijnlijk, dat Karel XII die omstandigheden

Was Rewenhaupt in ongenade bij de koning, m. was dat zoveel te minder. Hij werd in augustus 1709 van Bender naar Siebenbürgen gezonden, waar hij zonder resultaat onderhandelde met vorst Frans Rádóczy, en reisde vervolgens naar Zweden met brieven voor de koningin-moeder en Karel XII:s zuster Ulrika Eleonora, alsmede met bevelen voor de Raad. In de slag bij Hälsingborg voerde m. het bevel over de rechter vleugel, waarmee hij zich verloor in de achtervolging van het vluchtende Deense dragonsquadron, waardoor het tweede Deense leger er vandoor kon gaan. Aan het eind van 1710 kwam m. naar Bender. Vandaar had de koning hem reeds benoemd tot opperkommandant van Stettin, terwijl hij in januari 1711 terugreisde via Konstantinopel en Italië. Op grond van de ~~bevoegde~~ ^{gevoerde} leeftijd van generaal-gouverneur-generaal Jurgen Mellin (blz. 393) werd m. binnen korte tijd vice-gouverneur van Pommeren en in 1713 Mellin's opvolger. Na de val van Stralsund in 1715 wandelde hij in Zweden.

m. zou reeds in 1713 hebben geïntrigeerd in de opvolgingskwestie ten gunste van Ulrika Eleonora en hoorde na Karel XII:s dood tot haar aanhangers (Thanner). Toen Gustaaf Cronhielm in december 1719 aftrad als president van de Kanselarij, ~~troeg~~ ^{deed} m. als de oudste onder de Rijksraden in het Kanselarijkollege als zodanig dienst tot de benoeming in april 1720 van Arwid

Horn (deel 19) (Malmström). Zoals deze werd ~~ky~~ evenwel van hem opgegeven dat hij tegenstander van Frederik I:s absolutistische tendensen was (Thanner).

Vanaf 1721 woonde M. meestal in Pommeren om het gouverneur-generaatschap uit te voeren. Hij nam daardoor onregelmatig aan de vergaderingen van de Raad deel en tijdens de voor de buitenlandse politiek stormachtige Riksdag 1726/27 stond hij ^{in het} ~~jaar~~ blokdenken en opvattingen in een neutrale positie (Hammarlund). Evenwel was M. een van de Riksraden die in 1739 werden aangeklaagd voor het in 1735 tegen de wil van de Riksstad in vernieuwen van de defensiealliantie tussen Zweden en Rusland van 1724. M. verklaarde zich onschuldig en ~~antwoorde~~ verdedigde zich dat hij geen enkel deel in de traktaatsvernieuwing had gehad. Hij beweerde dat hij ^{zich} op het ~~debetreffende~~ tijdstip in Pommeren bevond. Dat was echter onjuist. M. had namelijk deelgenomen aan de beslissende stemming in de Raad van 15 juli 1735. M. ~~daar~~ slaagde echter in zijn verweer, en het kan natuurlijk zo zijn dat hij op grond van zijn lange ~~aan~~ verblijf in Pommeren 'minder deelachtig' was aan de politiek van de Kanselarijpresident A. Horn dan vele andere Riksraden (Ginnarsson, blz. 119).

De daarop volgende leer dat M. meewerkte aan de nationale politieke verhandingen was toen het de voor de "hoeden" oorlogsplannen van de "hoeden" belangrijke vraag over eventuele troepenverzending naar Finland gold. In de Raad van 6 augustus 1739 ondersteunde M. dat transport. Bij de stemmingen in juli van het jaar daarop, betreffende de vraag over oorlog met Rusland, drukte M. zich in ^{een} tamelijk ~~zacht~~ ^{afzeggende} duidelijke bewoording uit, maar ~~er~~ hij werd geacht te hebben ondersteund (Malmström 2, pag. 423).

Van M. kan niet worden gezegd dat hij een uitgesproken partijman was, ook ~~at~~ omdat hij, zoals vele andere ridders met een achtergrond als Karolische militair, een verbazingwekkend aanpassingsvermogen liet zien aan de "parlementaire" hervormingen tijdens de vrijheidstijd. In 1718 werd hij tot Serafimer Ridder uitgeroepen, maar hij sloeg deze waardigheid af met verwijzing naar zijn hoge leeftijd. - In Pommern was M. grootgrondbezitter (het hoofddomein heette Nehmgen), en in Straalsund liet hij het zgn. ^{eigendelijk} M'se paleis oprichten, dat in 1730 klaar was en zetel voor de Pommerse regering werd.

^{Van} In het midden van ~~de~~ 1710-1720 stelde M. een uitvoerig relaas op over Karel XII's veldtocht en zijn eigen rol, die zich strekt van het midden van

1705 tot het midden van 1714. Het relaas, waarin
ongelijke lezingen zijn gevoegd die m. schreef
over zijn ~~beschrijving~~ ^{zending naar} zoon Isaac Peter, biedt
buitengewoon gecompliceerde bron-kritische problemen,
~~beter~~ niet het minst belangrijk om een ver-
klaring te zijn voor het licht dat op m.'s
geloofwaardigheid als zagsman wordt geworpen.
De krijgshandelingen zijn relatief betrouwbaar
beschreven ~~naar~~ ^{vanuit} zijn kant treft men in m.'s
redeneringen de bij de ~~memoire~~ ~~sch~~ samenstellers
van memoires gebruikelijke tendens de eigen per-
soon te verheffen. In het relaas kan men
duidelijk zien, dat m. zich bedenkelijk van
de waarheid verwijderd in een direct
streven zich te verweren tegen de tegen
hem gezeten opinie. Net als vele andere
ver~~te~~ ^{halende} bronnen, die door hoge officieren
zijn opgesteld, geeft m.'s uiteenzetting een
indruk van de jalouzie, die onder
de mannen vlak ~~na~~ bij de soevereine
koning ^{heerste} en de inspanningen die werden
gedaan om ~~de~~ ^{het} eigen handelen te verdedigen.